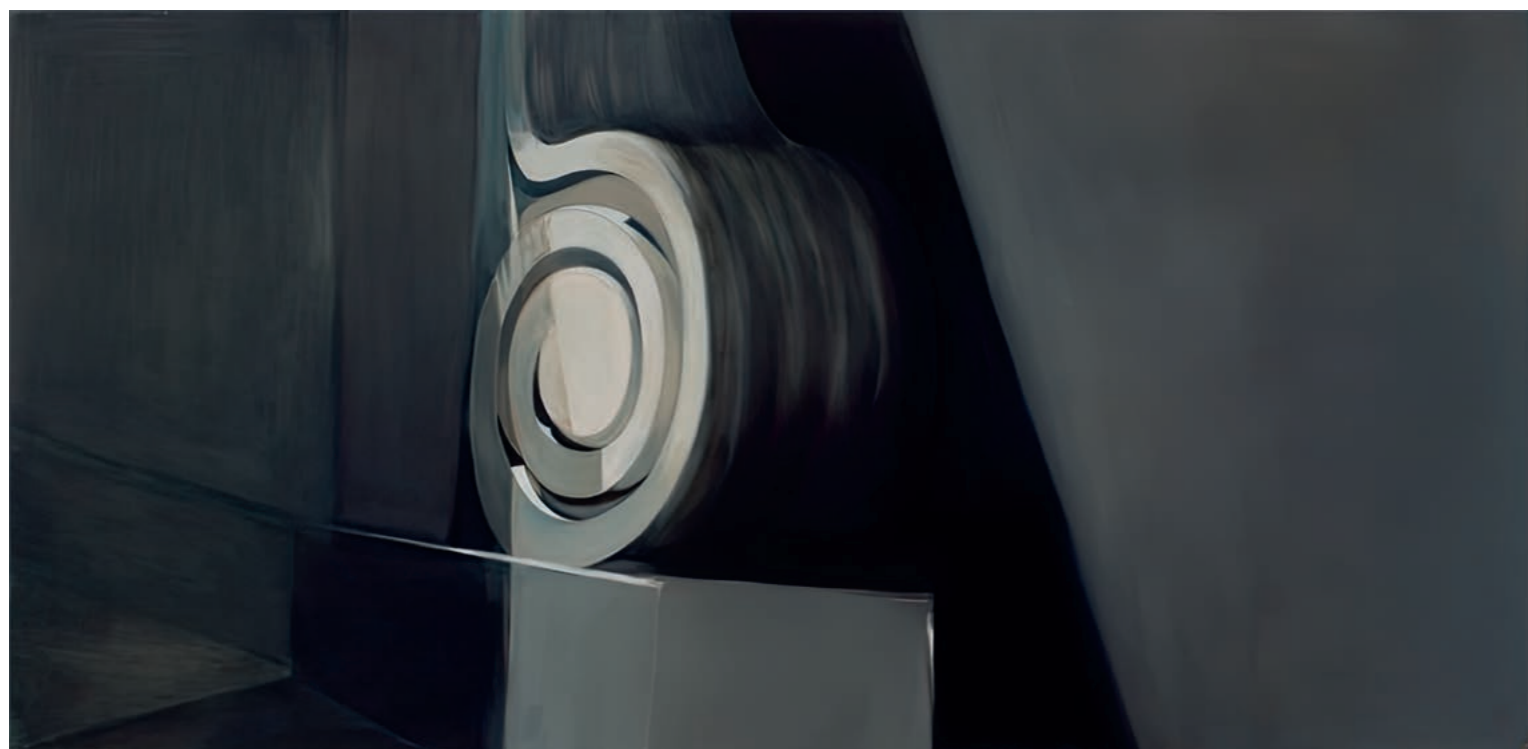

Szilágyi Teréz
Valamivel kisebb a legnagyobb körnél, 2015, olaj, vászon, 250×125 cm

egyszerűségében látható-még ha akarná, akkor sem lenne képes rá. A látáshoz ugyanis elengedhetetlen, hogy az adott és az általunk észlelt látható mint intencionális tárgy (vagy végső látvány) fenomenológiai (vagy perspektivista) értelmezésen menjen át... A festészet játéktere tehát az intencionalitás két végpontja között lehető fel: egyrészt az észlelt, átélt és valóságos tudatelmények, másrészt pedig a megcélzott, láthatatlanul és ideálisan látott intencionális tárgy között...

Szilágyi Teréz
Visszafordíthatatlan, 2008, olaj, vászon, 250×120 cm

Az intencionalitás a tudatelményeken keresztül látja meg a maga tárgyát, a perspektíva pedig a láthatatlannal szeli át a láthatót, hogy többet láthasson meg belőle - a tekintet mindkét esetben a mélységbe lát.¹ Szilágyi Teréz képei és perspektivikus vonalai pont ez utat járják be, így eljutunk a látható által a láthatatlan megértéséhez. Egy olyan anyagtalán anyagiságba, melynek ritmusai, bár minden képen mások, mégis ugyanarról beszélnek. Pontos kijelentések a végtelen határán, egy ablakból, melynek redőnyei sejtetik a külvilág jelenlétét, mégis pontosan tudjuk, hogy benne vagyunk a közepében.

¹ Marion, Jean-Luc: *A látható kereszteződése*. Pannonhalma, Bencés Kiadó, 2013. 37-38.

Láng Eszter

VÍZ, SZÉL, TŰZ, FÖLD VISEGRÁD ÖLELÉSÉBEN

George Meertens és Veres Ágota kiállítása

Mátyás Király Művelődési Ház, Visegrád
2023. április 23 – augusztus 9.

GEORGE MEERTENS holland képzőművész és VERES ÁGOTA festőművészek első magyarországi közös kiállításukat *Víz, szél, tűz, föld és egyéb körülmények* címmel új lakóhelyükön, Visegrádon, a Mátyás Király Művelődési Házban rendezték.

Veres Ágota
Testi burkok 01, 2023, akril, merített papír, 84×60 cm

Ha a címben a szelet kicseréljük levegőre, a megnevezés a világ négy, arisztotelészi építőelemére változik. Az itt kiállított munkákban valóban a világ és a természet elemeibe, sőt, ezek belsejébe hatolhatunk. Az absztrakció olyan szintjére lépünk, ahol a magunk titkos, zárt, belső világát is felfedezhetjük.

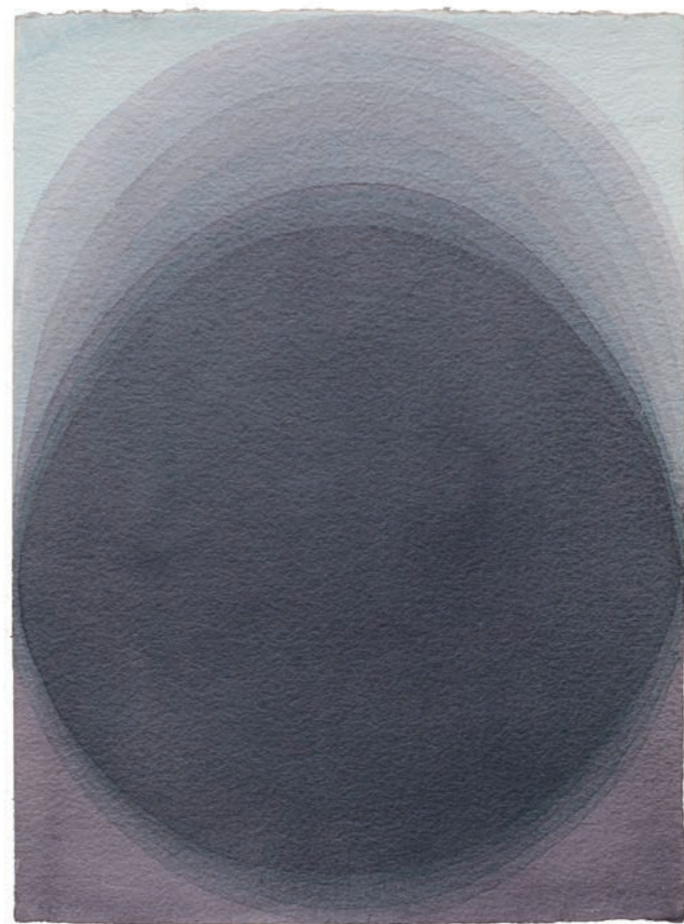
Olyan képi világot mutat be az alkotópáros, amely egyszerűségében mond radikálisan ellent a mai, kusza, túl színes, túlmozgásos, információk özönével terhes külvilágnak. Ha bármelyik kép előtt megállunk - kizárva a közönség, a terem zsidongását, azaz magunkra maradunk a művel - bepillantunk egy láthatatlan ablakon, nemcsak a képbe, a rétegek közé, a mélyükbe, hanem egyúttal a két festő világába is. És a rétegek mélyén megtapasztaljuk e világ zenéjét, felfedezhetjük titkait. Nekem itt - talán nem véletlenül - Erik Satie *Gnossienne* című zongoradarabja jut eszembe, amely olyan, mint egy utazás az abszolút intimitásba. Hallgatjuk, anélkül, hogy az idő múlására gondolnánk, és amikor előről kezdjük, újra és újra elámulunk rajta.

Veres Ágota
Testi burkok 04, 2023, akril, merített papír, 84×60 cm

Veres Ágota
Testi burkok 05, 2023, akril, merített papír, 70 × 63 cm

Veres Ágota
Beállt a csönd, 2023, akril, merített papír, 60 × 42 cm

2 0 2 3 _ 5

George Meertens
Vízszint, 2023, olaj vászon, 50 × 40 cm

George Meertens
Vörös Föld, 2023, olaj, vászon, 60 × 50 cm

George Meertens
Érzőtest, 2019, olaj vászon,
60 × 50 cm

A két szféra, a festmények és a magunk belső világa kapcsolatba lép. Pedig Veres és Meertens képei nem irányítanak direkt módon, csak lehetőséget adnak a szabad asszociációra. Azt sugallják: szabad vagy, nem korlátozlak a befogadásban, itt vagyok, fedezz fel, fejts meg. Hogy hogyan érik ezt el? Ugyanazokkal a technikai eszközökkel, mint bármelyik művész. Kell hozzá papír vagy vászon, kell festék és ecset. Az eredmény azonban más és más lesz. Van, aki csak a felszínt mutatja meg, van, aki mesél. És van olyan, ahol a mű maga hív, hogy lépünk közelebb, és fejtsük fel a rétegeit. Két művészüknél az utóbbi esetről van szó.

E kiállításon két alapanyagot láthatunk. Meertens megmarad a vászonnál, Veres Ágota pedig Vincze-féle, hagyományos technikával készült, kézzel merített papírt használ. A gazdag, mély színek a monokróm gazdagságát példázzák. Három, négy, öt, vagy több réteg is egymásra kerül az alkotás folyamán, amíg e képek elnyerik végső formájukat

és tartalmukat. Veres Ágota ezt szinte szándékoltnak mutatja meg nekünk. Meertens nem ennyire kitarulkozó, de ugyanaz a rétegzettség és mélység van munkáiban, mint a társáiban, és a fényt, mintegy belső kisugárzásként a finom, egymást fedő, néha áttetsző, máskor összesűrűsödő rétegek révén éri el.

Nem mondhatjuk, hogy ők az egyetlenek, akik ilyen módon építkeznek. Csak a magyar szcénán belül maradva, a kortársak közül VOJNITS ERZSÉBET, KOPÓCSY JUDIT, ZÖLD ANIKÓ, KRAJCSOVICS ÉVA, VÁLI DEZSŐ alkotói világát is felidézhetjük. Vagy KIRÁLY Györgyét. Ők is ugyanezt a belső, titokzatos, lélekkel, fényekkel és veszélyekkel teli világot tanulmányozzák: Király kifejezetten a csendet. Vojnitsnál előjönnek az árnyak, a félelmek. De ennyire elvont módon, tárgyak nélkül, ahogy Meertens vagy Veres, csak Krajcsovics Éva fogalmazta meg azt az atmoszférát, amely körülveszi, amelyben létezik és lélegzik, átjárja pórusait. Veres Ágota és George Meertens szintén a maguk környezetéből építkeznek, a Duna Nagymaros felőli oldaláról, a Visegrád-Diós felé néző Szent Mihály-hegy hatására alkotják meg műveiket. Azt mondhatom, mindhármuknak megvan a saját, egymástól elkülöníthető magánatmoszférája.

A színek gazdagsága, sűrűsége, az anyagszerűség mindkét kiállító munkáira jellemző. A sötét képeket világosabb tónusúak ellentépezik. Meertens látszólag nyugodt, mégis vulnérabilis terei nem érnek véget a képszeleknél, hanem túlterjednek rajta: a keret ellenére sem érezzük, hogy véges felületről lenne szó: szinte határtalanná válnak az egyes képek, és sokkal fontosabb a mélység: nem kifelé, hanem befelé igyekezünk (*Lehelet*, 2023, olaj, vászon).

Nagyméretű *Napfényes sarok* című műve elvontságában virágzó mezőként is felfogható, a *Horizontkereső* pedig akár saját egyensúlyunknak keresését is jelenthetné. Veres formavilága az ősi, egyetemes gömb, kör, (föld, geoid), tojás szimbolikáját idézi (*Beállt a csönd* 1, 2), de a zártságból kitörni akarását is (*Testi burkok*). Meertensnél a pillanat játékos-sága is teret kap, a képszerkezet mozgalmasságnak, rugalmasabbnak tűnik. Veres fegyelmezettebb, formavilága feszesebb, a papírtest által is erőteljesebbé válik.

Bár munkáik különböznek, mégis párbeszédbe lépnek egymással. A mélységet közvetítő, szépen megdolgozott struktúrákban mindkettőjükél érezhető valamilyen feszültség is, ami megóv „a túlzott finomságtól”, miközben az említett zeneiség mellett van a műveknek poétikai kisugárzása is, amit a finom, egymás fölötti, összekapcsolódó, egymásba olvadó vagy áttetsző rétegek révén érnek el. Ilyen és hasonló titkokat fedezhetünk fel e remek páros tárlatán.